soudu, se kterým jest podle zákona spojena ztráta nároku na výslužné, ale zároveň o případ výjimečný, zvláštního zřetele hodný z důvodů ve stížnosti uvedených, že tedy měl žal. úřad se zřetelem na tyto okolnosti zaopatřovací platy ponechati, resp. další jich výplatu povoliti. Pozbyl-li však st-l nároku na zaopatřovací platy vojenské následkem zmíněného odsouzení a nemá podle toho, co bylo shora uvedeno, nároku, aby mu další výplata jich byla žal. úřadem povolena, pak nebylo porušeno žádné subj. právo st-le ve smyslu § 2 zák. o ss, k jehož ochraně jest nss výhradně povolán rozhodovati. — — —

Č. 10.530.

Horní právo: Stanovení ochranného pásma proti účinkům dolování jako policejní opatření preventivní musí býti nařízeno dříve, než provoz dolu dostoupí až do ohroženého území; nestává se zbytečným již tím, že je nejisto, zda dolování do onoho území dojde.

(Nález ze dne 10. května 1933 č. 8184.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 1160/22, 7837/29.

Věc: Firma B.-ské uhelné doly akciová společnost v R. (adv. Dr. Frant. Schuster z Falknova n. O.) proti báňskému hejtmanství v Praze o ochranná opatření proti účinkům dolování a o náklady horně-policejního řízení.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud jím byla stěžující si společnosti uložena náhrada celých útrat řízení provedeného v r. 1929, zrušuje se pro nezákonnost, jinak se stížnost zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Na stížnost manželů Jana a Anny G., majitelů domu č. p. . . . v K. a Vavřince K., majitele domu č. p. . . . tamtéž, že se na jejich domech v poslední době objevují trhliny, jež pocházejí zřejmě od nedalekého dolování, a dále k žádosti hnědouhelného těžařstva v C., aby bylo prohlídkou jeho dolů, provozovaných západně od uvedených domů, zjištěno, že tvrzení Jana G. o příčinné souvislosti těchto dolů se škodami na jeho domě vzniklými se nezakládá na pravdě, provedl revírní báňský úřad v Karl. Varech místní šetření, při němž slyšení znalci konstatovali, že oba shora uvedené domy vykazují skutečně trhliny, že však podobná poškození nalezli i na několika domech sousedních, a podali posudek — celkem shodný — v ten smysl, že jen u jednoho resp. 2 z těchto domů se jedná resp. by se mohlo jednati o hornické škody, způsobené starými poruby, prováděnými asi v létech 1840—1860 v mezích dolových měr, náležejících dnes stěžující si společnosti a sahajících až do postiženého území, že však ostatní škody byly způsobeny zvláštními geofysikálními poměry svahu, na němž většina uvedených domů stojí, a že zejména nynější porub v sousedních měrách C.-ého těžařstva není s těmito škodami v žádné příčinné souvislosti. Uznavše pak, že v oněch starých porubech dnes již nelze prováděti hornětechnická opatření na zamezení dalších škod, že však shora popsané škodlivé účinky rázu geofysikálního by mohly býti nebezpečně zvýšeny,

kdyby úpatí svahu, jehož zemní vrstvy se sesouvají, bylo porušeno dolováním, když tě úpatí to tvoří dosud oporu sesouvajících se vrstev, doporučili, aby na ochranu budov, jež na svahu tom jsou postaveny, bylo nařízeno zachování ochranného pásma, a to jak v území dolových měr C.-ckého těžařstva, tak i stěžující si společnosti.

Na základě tohoto šetření revírní báňský úřad v Karl. Varech výměrem z 15. listopadu 1929, vydaným v dohodě s okresním úřadem ve Falknově n. O., stanovil ve smyslu § 170 a násl. hor. zák. ochranné pásmo v území dolových měr obou horních podniků zde v úvahu přicházejících tak, jak je oba horničtí znalci byli navrhli, nařídil pak dále, že přiblíží-li se v budoucnosti rubání k tomuto pásmu na vzdálenost 25 m, má býti zažádáno o stanovení konečného ochranného pilíře, že v tomto pásmu je ražení chodeb přípustno toliko s povolením revírního báňského úřadu, že obvod tohoto pásma má býti zakreslen do důlních map, že stanovení tohoto pásma je platné jak pro sloj Antonín, tak i pro sloj Anežka (jež probíhají paralelně nad sebou oběma uvedenými dolovými poli), a konečně že útraty řízení se ukládají ve smyslu § 234 hor. zák. C.-skému těžařstvu jednou třetinou, B.-ským dolům pak dvěma třetinami.

Odvolání, jež z tohoto výměru podaly oba zúčastněné báňské podniky i Vavřinec K., žal. úřad nař. rozhodnutím, vydaným v dohodě se zemským úřadem v Praze, zamítl, současně však výměr ten, pokud jde o rozvržení nákladů řízení z moci dozorčí podle § 4 zák. č. 77/71 ř. z. zrušil a v tomto směru rozhodl, že náklady řízení z r. 1928 se ukládají z $^1/_3$ C.-skému těžařstvu a ze $^2/_3$ B.-ským uhelným závodům, kdežto náklady doplňovacího řízení z roku 1929 se ukládají posléze jmenované firmě zcela.

O stížnosti do rozhodnutí toho podané uvažoval nss takto:

Proti výroku, jímž stanoveno bylo ochranné pásmo také v území dolových měr st-lčiných, vznáší stížnost v podstatě dvě námitky: jednak vytýká, že stanovení to je vůbec předčasné a zbytečné, poněvadž v těchto měrách dosud vůbec provoz nebyl zahájen a je také pochybno, zda v dohledné době bude zahájen, jednak namítá, že nemělo býti aspoň stanoveno pro horní sloj Antonínovu, ježto poměry v této sloji nejsou dosud dostatečně prozkoumány a následkem toho také znalci odepřeli o ochranných opatřeních v této sloji se vysloviti, naopak doporučili ponechati stanovení jich na dobu pozdější.

Pokud jde o prvou z těchto námitek, dlužno poukázati na to, že st-lka nepopírá skutkové předpoklady, na nichž je nař. rozhodnutí v tomto bodě založeno, že totiž porušení zemních vrstev při úpatí pohybujícího se svahu hornickými pracemi zvýšilo by nebezpečí pro budovy na svahu tom zřízené, poněvadž vrstvy ty tvoří oporu pohybujících se vrstev na svahu tom uložených, a že by tím mohly býti ohroženy celé části obcí zde rozložených, a proto také nepopírá, že k zamezení škod ze sesouvání toho hrozících musí území, jež bylo do stanoveného ochranného pásma zahrnuto, zůstati — aspoň ve sloji Aneščině — netknuto. Za tohoto stavu nelze však uznati, že by stanovení ochranného pásma k zabezpečení uvedených částí obcí, třebas se zde dosud nedolovalo a třebas je pochybno, zda st-lka zde bude moci v dohledné době zahájiti provoz, bylo předčasné a zbytečné.

Stanovení ochranného pásma proti účinkům dolování má povahu policejního opatření preventivního, a již z této jeho povahy plyne, že musí býti nařízeno dříve, než provoz dolu dostoupí až do ohroženého území. Nelze proto spatřovati nezákonnost v tom, jestliže báňský úřad dodržení ochranného pásma nařídil st-lce již nyní, aniž vyčkal, až její provoz v tomto pásmu bude zahájen a tím přivodí bezprostředně nebezpečí pro objekty, vyžadující báňsko-policejní ochrany. Že ostatně stanovení ochranných opatření ještě před zahájením provozu není hornímu zákonu cizím, vyplývá z ustanovení §§ 54 lit. c) a 18 tohoto zák.

Avšak povinnost st-lčina dodržeti shora uvedené ochranné pásmo nestává se ani tím předčasnou ani zbytečnou, že je dosud nejisto, zda vůbec nebo kdy bude míti možnost svoje oprávnění v tomto území využíti. Takováto pouhá nejistota neskýtá dostatečnou záruku ohroženým objektům, neboť dokud není vyloučena faktická možnost, aby se v nebezpečném území dolovalo, dokud tedy trvá třebas jen pouhé podezření, že by se tu dolovati mohlo, a dokud za tohoto stavu povinnost, vyplývající pro st-lku z ustanovení § 170 lit. a) hor. zák. dodržeti dostatečné ochranné pásmo, není nějakým policejně úředním opatřením precisována a formalisována, nemůže o bezpečnosti ohrožených objektů, na něž vlastníkům jejich přísluší právní nárok, býti řeči. A tato bezpečnost měla právě v daném případě nař. horněpolicejním opatřením býti teprve zajištěna.

K tomu dlužno jen vůči oněm vývodům stížnosti, kde se dovolává nál. Boh. A 7837/29, poznamenati, že nález ten co do otázky, ve které době smí báňský úřad nařídíti ochranná opatření, stojí plně na stanovisku právě vysloveném (srov. odst. počínající na str. 360 dole), a že místa, jichž se stížnost pro svůj opačný názor dovolává, se zabývají otázkou jinou, t. j. otázkou materielních předpokladů pro další ponechání ochranných opatření dříve již stanovených v platnosti.

Měla-li by v písemné stížnosti býti spatřována také námitka, že úřad v daném případě vůbec nebyl oprávněn nějaké horněpolicejní opatření nařizovati, poněvadž škody, proti nimž bylo za horněpolicejní ochranu žádáno, zasahují výhradně do soukromé sféry zúčastněných stran, aniž mají významu pro zájmy veřejné, bylo by poukázati na to, že ochrana proti škodám z provozu hor, ohrožujícího cizí vlastnictví, neprojevují-li se účinky jeho jako pouhá poškození věcná rozsahu nepatrného, nýbrž hrozí nabýti rozsahu širšího, zvláště však jsou-li způsobilé ohroziti stabilitu obytných budov, přesahuje zájmovou sféru ohrožených soukromníků a dotýká se velmi citelně také zájmů veřejných (srov. Boh. A 1160/22). Ježto pak v daném případě šlo o ohrožení celé části obce, nelze důvodně pochybovati o tom, že zde byl dostatečnou měrou dotčen i zájem veřejný. — — —

Příkaz obsažený v nař. rozhodnutí, aby nařízené ochranné pásmo bylo zakresleno do důlní mapy, potírá stěžující si společnost poukazem na to, že dosud žádnou takovouto mapu nemá a že také k založení jejímu není dosud povinna, poněvadž provoz její není dosud zahájen a před zahájením provozu podnikatele hor povinnost zříditi důlní mapu nestihá. — Ani tato námitka není důvodná.

St-lce se tu neukládá, aby již nyní ještě před zahájením provozu zhotovila předepsané důlní mapy, naopak příkaz zakresliti stanovený

ochranný pilíř do důlní mapy předpokládá zřejmě povinnost st-lčinu mapy takové zhotoviti a jen pro tento případ, t. j. až skutečně předepsané důlní mapy založí, byl jí příkaz ten udělen.

Proti oné části nař. rozhodnutí, v níž byla st-lce uložena část nákladů řízení, brání se tato nejdříve námitkou, že není povinna vůbec žádné náklady platiti, poněvadž poškození domů, stojících v chráněném území, nepochází od starých porubů, za něž by ona zodpovídala, naopak, že je původu zcela jiného a že také znalci výslovně konstatovali, že v opuštěných dolech nedají se již žádná bezpečnostně policejní opatření prováděti. Ani v tomto bodě nebylo lze dáti stížnosti za pravdu. Byť i pravdou bylo, že se ona skutková tvrzení a ony předpoklady, o něž ohrožení vlastníci domů svoji žádost o zahájení horněpolicejního řízení opírali, během řízení ukázaly bezpodstatnými, nesmí přece býti přehlédnuto, že právě toto řízení vyneslo jiné skutečnosti, jež měly za následek stanovení ochranného pásma také proti účinkům st-lčina dolování. Leč právě v těchto skutečnostech — totiž v tom, že na blízku části obce od přírody již ohrožené byl získán důlní majetek způsobilý k dobývání, při čemž vytěžení jeho by ohrožení tohoto území mohlo ještě podstatně zvýšiti — dlužno spatřovati onu vnitřní, adekvátní příčinu provedeného řízení, která ve smyslu stálé judikatury nss-u (srov. na př. Boh. A 1160/22) dovolovala, aby útraty tohoto řízení byly podle § 234 hor. zák. uloženy majitelům nedalekých dolových polí, a tedy také st-lce. Pokud tedy st-lka povinnost nahraditi útraty jí uložené vůbec popírá, slušelo i tuto její námitku zamítnouti.

Leč v otázce útrat potírá st-lka nař. rozhodnutí ještě také v jiném směru, dovozujíc, že žal. úřad bez příslušného rekursního návrhu nebyl oprávněn rozvržení útrat z r. 1929, jak je úřad I. stolice provedl, z moci úřední měniti a st-lce uložiti zaplacení těchto útrat v celém rozsahu.

Návrhu vzneseném v odvodním spise zúčastněného C.-ského těžařstva, aby tato námitka byla jako nepřípustná odmítnuta, poněvadž brojí proti volnému uvážení úřadu, nemohlo arci býti vyhověno, neboť od vydání zák. č. 3/18 nejsou již z kompetence tohoto soudu vyňaty záležitosti, v nichž postupoval úřad podle volného uvážení, jak tomu až do té doby bylo. Ostatně otázka, byl-li žal. úřad oprávněn rozhodnutí prvé stolice z moci úřední měniti, není ani otázkou volného uvážení tohoto úřadu. Nss musil naopak v tomto bodě dáti za pravdu stížnosti, že žal. úřad nemaje příslušné námitky strany k tomu legitimované, nebyl oprávněn výměr prvé stolice, v tomto bodě nenapadený, v neprospěch st-lčin z moci úřední měniti.

Žal. úřad opírá svůj krok o ustanovení § 4 předposl. odst. zák. č. 77/71 ř. z., leč neprávem. Pokud podle tohoto ustanovení báňské hejtmanství u výkonu dozoru mu zde svěřeného smí vůbec měniti rozhodnutí vydaná ve věcech stran — o jakou při rozvržení útrat mezi procesní strany bezpochybně jde, — mohlo by tak učiniti jen tam, kde by to vyžadoval veřejný zájem, jehož ochrana je báňským úřadům svěřena a k jehož uplatňování je také v cit. předpisu nadán mocí dozorčí nad úřady mu podřízenými. Že by však při rozvrhování útrat řízení mezi několik procesních stran mohl veřejný zájem vůbec nějak býti tangován, nelze se domysliti.